

Szkolenie z zakresu poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z zakresu budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
„Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Podstawy prawne

Obowiązujące wersje dokumentów prawnych, wniosków i instrukcji są do pobrania na stronach:

<http://www.krainadinozaurow.pl>

<http://opolskie.pl/>

<http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/wnioski.html>

- **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013** z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 str. 320, z późn. zm.),
- **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013** z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.),
- **ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich** z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349 i 1888 oraz z 2016 r. poz. 337),
- **ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności** (Dz. U. poz. 378),
- **ustawa z dnia 27 maja 2015 o finansowaniu wspólnej polityki rolnej** (Dz. U. poz. 1130 i z 2016 r. poz. 848),
- **rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r.** w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1570)
- **rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 sierpnia 2016 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Podstawy prawne c.d.

Lokalna Strategia Rozwoju, o której mowa w pkt. 4, ppkt.2 dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej LGD „Kraina Dinozaurów” www.krainadinozaurow.pl (<http://www.krainadinozaurow.pl/pl/lsr-2014-2020,170.html>)

Lokalne kryteria wyboru – opis kryteriów wyboru operacji (uszczegółowienie kryteriów) dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej LGD „Kraina Dinozaurów” www.krainadinozaurow.pl, załącznik nr 4 (<http://www.krainadinozaurow.pl/pl/procedura-przeprowadzania-naborow-wnioskow-i-wyboru-operacji-przez-lgd,174.html>)

Procedura przeprowadzania naborów wniosków i wyboru operacji przez LGD „Kraina Dinozaurów” dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej LGD „Kraina Dinozaurów” www.krainadinozaurow.pl (<http://www.krainadinozaurow.pl/pl/procedura-przeprowadzania-naborow-wnioskow-i-wyboru-operacji-przez-lgd,174.html>)

Regulamin Rady dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej LGD „Kraina Dinozaurów” www.krainadinozaurow.pl (<http://www.krainadinozaurow.pl/pl/regulamin-rady,175.html>)

Wytyczne nr 2/1/2016 z dnia 30 sierpnia 2016 r. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (<http://www.krainadinozaurow.pl/pl/rlks,165.html>)

Pomoc jest przyznawana na operacje w zakresie:

budowy lub przebudowy
ogólnodostępnej i niekomercyjnej
infrastruktury turystycznej lub
rekreacyjnej, lub kulturalnej

Identyfikacja wnioskodawcy

Osoba fizyczna

- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- jest pełnoletnia,
- ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.2)
- **miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej**

Zamieszkanie

Miejscem zamieszkania osoby fizycznej, zgodnie z treścią przepisu art. 25 kodeksu cywilnego, jest miejscowość, w której ta osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu. Obie przesłanki: przebywanie w danej miejscowości i zamiar stałego pobytu muszą wystąpić łącznie. Miejsce to musi być dla danej osoby centrum osobistych i majątkowych interesów (miejsce gdzie przejawia aktywność rodzinną i zawodową). O stałości pobytu na określonym terytorium decyduje przede wszystkim takie przebywanie, które ma na celu założenie tam ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów, chodzi zatem o aktualne centrum życiowej działalności człowieka. Przez pojęcie "zamiar" należy rozumieć nie wolę wewnętrzną, ale wolę dającą się określić na podstawie obiektywnych, możliwych do stwierdzenia okoliczności.

Osoba prawna

- osoba prawna, z wyłączeniem województwa, jeżeli **siedziba** tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, albo
- jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR

Spółka cywilna

W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej warunki powinny być spełnione przez wszystkich wspólników tej spółki.

Numer identyfikacyjny

Pomoc jest przyznawana podmiotowi któremu został nadany **numer identyfikacyjny** w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym” – wniosek o nadanie do ARiMR

Numer identyfikacyjny

Jeśli Wnioskodawca nie posiada numeru identyfikacji producenta do Wniosku o przyznanie pomocy musi dołączyć:

- oryginał wniosku o nadanie numeru identyfikacyjnego producenta (Wniosek o wpis do ewidencji producentów), lub
- kopię wniosku o nadanie numeru identyfikacyjnego producenta potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez pracownika Biura Powiatowego w przypadku, gdy został on złożony we wcześniejszym terminie a Wnioskodawca, do chwili złożenia Wniosku o przyznanie pomocy, nie otrzymał jeszcze tego numeru.

W razie niedopełnienia wymogu konsekwencją jest nieprzyznanie pomocy już na etapie wstępnej weryfikacji wniosku. Wnioskodawcy nie posiadający takiego numeru powinni złożyć Wniosek o wpis do ewidencji producentów w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy.

Wielkość przedsiębiorstwa

W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ten prowadzi **mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo** w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

- koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;
- operacja będzie realizowana nie więcej niż w **2 etapach**, a wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie 2 lat od dnia zawarcia umowy, lecz **nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.**;

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

Operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR, chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowego obiektu budowlanego, którego odcinek będzie zlokalizowany poza tym obszarem;

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

- **inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji** zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”;

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

- minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;
- podmiot wykaże, że:
 - a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
 - b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
 - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
 - d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować;

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

Realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych(efekt deadweight).

Została wydana ostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli jej wydanie jest wymagane przepisami odrębnymi

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

- W polu **B.III.12.1–12.5** wniosku o przyznanie pomocy podmiot ubiegający się o wsparcie określa możliwość realizacji operacji bez udziału środków publicznych. Na podstawie informacji podanych w tych polach oraz innych informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy (m.in. całkowity czas realizacji operacji podany we wniosku – np. opis operacji – pole B.III.3), UM będzie dokonywał oceny możliwości realizacji operacji bez udziału środków publicznych, tzw. efektu deadweight (E_{DW}).

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

- Efekt *deadweight* zwany również efektem biegu jałowego, efektem zdarzenia niezależnego jest pojęciem związanym z oceną efektywności publicznego wsparcia i dotyczy udzielenia pomocy beneficjentowi, który także bez otrzymania wsparcia publicznego zrealizowałby dany projekt, gdyż dysponuje odpowiednim kapitałem lub dostępem do innych źródeł finansowania. Kwestia konieczności ograniczenia efektu *deadweight* została zawarta w treści PROW 2014–2020 i jest jednym z elementów oceny racjonalności wydatków.
- Wnioskodawca musi udokumentować/uzasadnić, że nie może zrealizować operacji bez wsparcia środków publicznych (efekt *deadweight* zjawisko występujące w przypadku realizacji projektów dofinansowanych ze środków unijnych, które i bez tej pomocy zostałyby zrealizowane). W celu zwiększenia efektywności wydatkowania środków publicznych pomocą bezpośrednią zostaną objęte jedynie te przedsięwzięcia, które nie zostałyby zrealizowane bez wsparcia publicznego (minimalizacja efektu „*deadweight*”).

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

Pomoc na operację w zakresie określonym w §2 ust.1 pkt. 5 i 6 (zachowanie dziedzictwa lokalnego, budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej) jest przyznawana jeżeli operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej

Inne uwarunkowania uzyskania pomocy

Środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane, jeżeli beneficjent:

1) zrealizował operację lub jej etap zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją, w tym poniósł związane z tym koszty, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, a gdy został wezwany do usunięcia braków w tym wniosku zgodnie z 31 ust. 1 lub 2 – nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego wezwania;

2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;

3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

Wyliczenie limitu na beneficjenta

- Pomoc jest przyznawana do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 wynosi **300 tys. złotych na jednego beneficjenta**
- Przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej na zrealizowane operacje i kwot pomocy przyznanej na operacje, których realizacja nie została jeszcze zakończona.
- W przypadku realizacji operacji w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu przez każdy z podmiotów realizujących tę operację wysokość limitu pomocy na beneficjenta jest pomniejszana każdemu podmiotowi o jednakową kwotę stanowiącą iloraz kwoty pomocy przyznanej na operację oraz liczby podmiotów realizujących tę operację.

Wyliczenie limitu na beneficjenta

W przypadku wspólnej realizacji operacji przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu przez każdy z podmiotów realizujących tę operację, wysokość limitu pomocy na beneficjenta jest pomniejszana każdemu podmiotowi o kwotę stanowiącą iloczyn procentowego udziału każdego z tych podmiotów we wnioskowanej kwocie pomocy wskazanego we wniosku o przyznanie pomocy oraz kwoty pomocy przyznanej na operację

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

- Pomoc jest przyznawana w formie **refundacji kosztów kwalifikowalnych**, do których zalicza się koszty:
- ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, zwane dalej „kosztami ogólnymi”,

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

- zakupu robót budowlanych lub usług,
- zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
- najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

- zakupu nowych maszyn lub wyposażenia
- zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą,
- zakupu rzeczy innych niż wymienione w powyższych punktach, w tym materiałów

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

- wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników – w przypadku operacji w zakresie określonym w 2 ust. 1 pkt 2 lit. b(inkubator) i pkt 3(współpraca),
 - podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013
- które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.**

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

- Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, który może być wnoszony w formie nieodpłatnej pracy

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowalnych w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności, przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów.

KOSZTY KWALIFIKOWALNE

- **Koszty kwalifikowalne** podlegają refundacji w pełnej wysokości jeżeli zostały:
 - 1) **poniesione:**
 - a) **od dnia, w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych – od dnia 1 stycznia 2014 r.,**
 - b) **zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania – w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w umowie,**
 - c) **w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego;**
 - 2) **uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy,**

Przepisu ust. 3 pkt 1 lit. b w zakresie konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców nie stosuje się do kosztów ogólnych poniesionych przed dniem zawarcia umowy.

Wkład niepieniężny w postaci pracy własnej

Dopuszcza się zabezpieczenie wkładu własnego do projektu w formie pracy własnej

- rozliczenie na podstawie karty czasu pracy – z wyszczególnieniem terminu, daty i rodzaju wykonywanej pracy
- wartość wkładu własnego w postaci pracy własnej obliczana jest na podstawie wzoru opracowanego przez MRiRW –22,52zł brutto w 2016 r
- wartość wkładu niepieniężnego nie jest limitowana, pomimo tego wnioskowana kwota pomocy nie może być wyższa niż suma wszystkich kosztów kwalifikowalnych pomniejszona o wartość wkładu rzeczowego

Wysokość pomocy

Pomoc na operację w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej jest przyznawana w wysokości:

- 1) określonej w LSR, lecz nie wyższej niż:
 - a) **70% kosztów kwalifikowalnych** – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,

Wysokość pomocy

Wsparcie na operacje realizowane przez JST
Poziom dofinansowania –**63,63** % kosztów
kwalifikowanych

Wsparcie na operacje realizowane przez pozostałe
podmioty (nie dotyczy JST, przedsiębiorców)
Poziom dofinansowania –**95%** kosztów
kwalifikowanych, wkład własny do projektu min.
5 %, przy czym może on stanowić wkład pracy
własnej lub wkład finansowy

Wysokość pomocy

- **koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10%** pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji
- **koszty zakupu środków transportu – w wysokości nieprzekraczającej 30%** pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.

Wniosek o przyznanie pomocy

Wniosek o przyznanie pomocy zawiera dane niezbędne do jej przyznania, w szczególności:

1) numer identyfikacyjny nadany podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy albo numer identyfikacyjny:

a) jego współmałżonka, jeżeli wyraził zgodę na nadanie mu tego numeru – w przypadku osoby fizycznej,

b) spółki cywilnej, której jest wspólnikiem – w przypadku wspólnika spółki cywilnej;

2) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy;

3) adres, pod którym podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy będący osobą fizyczną wykonuje działalność gospodarczą, wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – w przypadku gdy o pomoc ubiega się taka osoba;

Wniosek o przyznanie pomocy

- 4) siedzibę oddziału podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną – w przypadku gdy o pomoc ubiega się taka osoba albo taka jednostka, jeżeli utworzyła oddział;
- 5) opis planowanej operacji, w tym wskazanie:
 - a) celu operacji,
 - b) celów ogólnych i szczegółowych LSR, których osiągnięciu będzie służyć realizacja operacji,
 - c) wartości wskaźników, których osiągnięcie jest zakładane w wyniku realizacji operacji,
 - d) zakresu, w jakim będzie realizowana operacja,
 - e) terminu i miejsca realizacji operacji;
- 6) plan finansowy operacji wraz z wnioskowaną kwotą pomocy w złotych, zaokrągloną w dół do pełnych złotych;
- 7) zestawienie rzeczowo-finansowe operacji –

Wniosek o przyznanie pomocy

- 8) oświadczenia lub zobowiązania podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy dotyczące pomocy;
- 9) informację, czy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy ubiega się o wypłatę zaliczki lub wyprzedzające finansowanie, o których mowa w przepisach o finansowaniu wspólnej polityki rolnej;
- 10) informacje o dołączonych do wniosku dokumentach potwierdzających spełnienie warunków przyznania pomocy.

W przypadku operacji realizowanej w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej we wniosku o przyznanie pomocy dane, podaje się w odniesieniu do każdego ze współników tej spółki, a oświadczenia lub zobowiązania, są odpowiednio składane lub podejmowane przez każdego z tych współników.

Wniosek o przyznanie pomocy

Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się dokumenty niezbędne do ustalenia spełnienia warunków przyznania pomocy albo ich kopie, których wykaz zawiera formularz wniosku o przyznanie pomocy, oraz dokumenty niezbędne do ustalenia spełnienia kryteriów wyboru określonych w LSR albo ich kopie ([informacja we wniosku](#))

Kopie dokumentów dołącza się w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pracownika LGD, samorządu województwa lub podmiot, który wydał dokument, lub w formie kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem przez notariusza lub przez występującego w sprawie pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem.

Wniosek o przyznanie pomocy

Wniosek o przyznanie pomocy na operację realizowaną przez podmiot inny niż LGD składa się bezpośrednio do LGD, **w terminie wskazanym w ogłoszeniu, nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni.**

Postępowanie w sprawie o przyznanie pomocy prowadzi zarząd województwa.

Pomoc na operację realizowaną przez podmiot inny niż LGD przysługuje według kolejności ustalonej na podstawie liczby punktów uzyskanych w ramach oceny prowadzonej z zastosowaniem kryteriów wyboru operacji określonych w LSR i wskazanych w ogłoszeniu,

W terminie 3 miesięcy od dnia przekazania wniosku o przyznanie pomocy zarządowi województwa przez LGD, zarząd województwa:

- 1) wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 2) informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy – w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.

Wniosek o przyznanie pomocy

W przypadku gdy operacja nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, wniosek o przyznanie pomocy dotyczący tej operacji podlega rozpatrzeniu dopiero wówczas, gdy okaże się, że w ramach tego limitu jest możliwe przyznanie pomocy na tę operację, o czym zarząd województwa informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w formie pisemnej.

W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy zarząd województwa wyznacza niezwłocznie podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania

Wniosek o przyznanie pomocy

Poza postanowieniami określonymi w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 **umowa może zawierać inne postanowienia** dotyczące realizacji operacji, w szczególności zobowiązania beneficjenta dotyczące:

zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013, a w przypadku beneficjenta prowadzącego mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – **zapewnienie trwałości operacji do dnia, w którym upłynie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej**

spełniania warunków określonych w 3 (warunki dostępu do pomocy) do dnia złożenia wniosku o płatność końcową;

Wniosek o przyznanie pomocy

- 3) **osiągnięcia wskaźników** realizacji celu operacji w określonym terminie;
- 4) **niefinansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z innych środków publicznych** zgodnie z warunkami przyznania pomocy;
- 5) **zachowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców poszczególnych zadań** ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji – w przypadku gdy do ich wyboru nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych, a wartość danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji **przekracza 20 tys. złotych netto**;
- 6) **przechowywania dokumentów** związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej;

Wniosek o przyznanie pomocy

- 7) **warunków i sposobu pozyskiwania od beneficjenta danych**, które jest on obowiązany udostępnić na podstawie przepisów prawa, oraz warunków i sposobu pozyskiwania przez LGD od beneficjenta danych dotyczących realizacji operacji, niezbędnych do monitorowania wskaźników określonych w LSR;
- 8) **uwzględniania wszystkich transakcji związanych z operacją w oddzielnym systemie rachunkowości** albo wykorzystywania do ich identyfikacji odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia nr 1305/2013;
- 9) **dokonywania zmian w umowie.**

Wniosek o przyznanie pomocy

Zawiera wszelkie niezbędne informacje dotyczące wnioskodawcy i projektu.

Opis planowanej operacji – cele z LSR w jakie wpisuje się dana operacja – uzasadnienie zgodności z celami LSR i kryteriami wyboru operacji LGD

UWAGA: opis operacji jest miejscem, w którym należy podać wszystkie informacje dodatkowe, dające możliwość określenia spełnienia kryteriów LSR. Np.: uzasadnić innowacyjność swojego przedsięwzięcia lub opisać oddziaływanie projektu na defaworyzowane grupy odbiorców

UWAGA: sformułowanie celu ma podstawowe znaczenie dla operacji, dlatego że cel będzie przeniesiony do umowy o przyznaniu pomocy i beneficjent będzie zobowiązany do osiągnięcia założonego celu oraz utrzymania go w okresie związania celem

Wniosek o przyznanie pomocy

**Składa się bezpośrednio do LGD,
w terminie wskazanym w ogłoszeniu
o naborze wniosków.**

Wniosek o przyznanie pomocy

Pomoc na operację realizowaną przez podmiot inny niż LGD przysługuje według kolejności ustalonej na podstawie liczby punktów uzyskanych w ramach oceny prowadzonej z zastosowaniem kryteriów wyboru operacji określonych w LSR i wskazanych w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Zabezpieczenie

Zabezpieczeniem należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezpełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez zarząd województwa.

OFERTY I KALKULACJA KOSZTÓW

Przy szacowaniu kosztów opieramy się o zapisy załącznika nr 3 (konkurencyjność wydatków) do umowy

http://www.arimr.gov.pl/fileadmin/pliki/wnioski/PROW_2014_2020/Dzialanie_19_2_/2016/2_z/Umowy_inne_wlasne/zal_3_IW.pdf

Ogłoszenia o naborze wniosków

Przedsięwzięcie 1.1.1 budowa nowych oraz modernizacja istniejących szlaków, ścieżek, tras turystycznych, w tym rowerowych, przyrodniczych, historycznych, konnych i innych, oznakowanie atrakcji i obiektów o szczególnym znaczeniu dla obszaru LGD

- **Cel ogólny 1.0** – Wzrost konkurencyjności obszaru objętego LSR i ochrona środowiska
- **Cel szczegółowy 1.1** – Rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej

Termin składania wniosków:

30.12.2016 – 19.01.2017, do godz.15.00

Ogłoszenia o naborze wniosków

Przedsięwzięcie 1.1.3- budowa i modernizacja punktów przystankowych, obiektów małej architektury oraz miejsc aktywności ruchowej typu siłownie, place zabaw, boiska i inne

Cel ogólny 1.0 – Wzrost konkurencyjności obszaru objętego LSR i ochrona środowiska

Cel szczegółowy 1.1 – Rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej

Termin składania wniosków:

30.12.2016 – 19.01.2017, do godz.15.00

Odwołanie od decyzji Rady

Jeżeli operacja:

- 1) uzyskała negatywną ocenę zgodności z LSR albo**
- 2) nie uzyskała minimalnej liczby punktów, o której mowa w art. 19 ust. 4 pkt 2 lit. b, albo**
- 3) w dniu przekazania przez LGD wniosków o udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, do zarządu województwa nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze tych wniosków – informacja, o której mowa w ust. 5 pkt 1, zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu na zasadach i w trybie określonych w art. 22.**

Od:

- 1) negatywnej oceny zgodności operacji z LSR albo**
 - 2) nieuzyskania przez operację minimalnej liczby punktów, o której mowa w art. 19 ust. 4 pkt 2 lit. b, albo**
 - 3) wyniku wyboru, który powoduje, że operacja nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013**
– przysługuje podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, prawo wniesienia protestu.
- 2. Protest wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 21 ust. 5 pkt 1.**

Obowiązek informacyjny

Księga wizualizacji znaku PROW +załączniki

W okresie realizacji operacji beneficjent informuje opinię publiczną o pomocy otrzymanej z EFRROW, zależnie od wysokości wsparcia publicznego, poprzez: plakat, tablicę informacyjną, tymczasowy bilbord dużego formatu, stałą tablicę lub bilbord dużego formatu oraz za pomocą informacji zamieszczonej na swojej stronie internetowej (jeżeli taka istnieje). Obowiązek informowania opinii publicznej o celu operacji i wsparciu operacji z EFRROW rozpoczyna się od chwili uzyskania przez beneficjenta dofinansowania (zawarcia umowy o przyznanie pomocy, otrzymania dotacji).

Obowiązek informacyjny

Koszty ponoszone przez beneficjentów, związane z obowiązkiem informacyjnym, tj. zamieszczeniem plakatów, tablic lub billboardów, nie są kosztami kwalifikowalnymi, o których zwrot może ubiegać się beneficjent we wniosku o płatność. Oznaczanie miejsca realizacji operacji uzależnione jest od rodzaju realizowanego przedsięwzięcia i wysokości współfinansowania ze środków publicznych (środków UE i budżetu państwa).

Obowiązek informacyjny

Beneficjenci operacji, dla których wsparcie **przekracza 10 tys. euro**, mają obowiązek zamieścić w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, takim jak np. wejście do budynku, przynajmniej jeden plakat z informacjami na temat operacji (minimalny rozmiar: A3 – znormalizowany format arkusza o wymiarach 297 x 420 mm). Gdy w ramach operacji realizowana jest inwestycja (np. w gospodarstwie lub przedsiębiorstwie spożywczym), w której wkład publiczny **przekracza 50 tys. euro**, umieszczana jest tablica informacyjna.

Obowiązek informacyjny

Do wyliczenia wartości całkowitego wsparcia publicznego w euro stosuje się kurs euro w stosunku do złotego, obowiązujący na dzień zawarcia umowy/wydania decyzji, zgodny z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro, stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych

Wizualizacja Krainy Dinozaurów

Wykorzystanie elementów wizualizacji opracowanych dla „Krainy Dinozaurów”

Pomoc de minimis

Całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 200 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych.

Całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarów nie może przekroczyć 100 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych. Pomoc de minimis nie może zostać wykorzystana na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów.

Pomoc de minimis

Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarów a także inną działalność, w odniesieniu do której stosuje się pułap wynoszący 200 000 EUR, to w odniesieniu do tego przedsiębiorstwa stosuje się pułap wynoszący 200 000 EUR, pod warunkiem że dane państwo członkowskie zapewni za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielenie działalności lub wyodrębnienie kosztów, by korzyść dotycząca działalności w zakresie drogowego transportu towarów nie przekraczała 100 000 EUR oraz by pomoc *de minimis* nie była wykorzystywana na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów.